

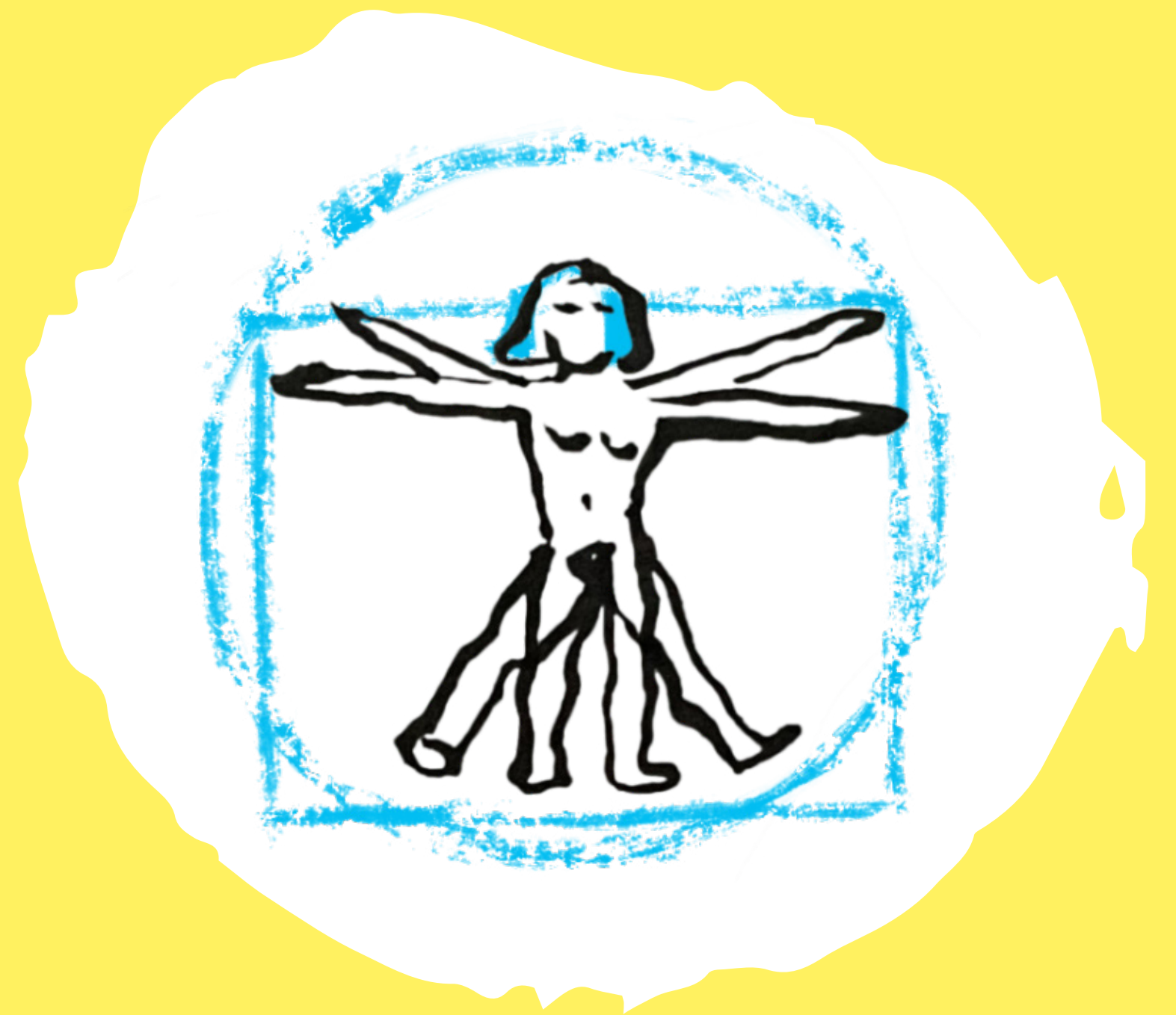
TEOKSEN SIDOITTAMINEN

YMPÄRÖIVÄÄN

VISUAALISEEN

KULTTUURIIN

JA TAIDEHISTORIAN ILMIÖIHIN

Oman teoksen sijoittaminen visuaalisen kulttuurin ja taidehistorian ilmiöihin

Tässä alustuksessa kerrotaan, mitä tarkoittaa sijoittaa oma teos ympäröivään visuaaliseen kulttuuriin ja taidehistorian ilmiöihin ja miksi se on tärkeää. Apukysymykset auttavat tunnistamaan, millaisiin ilmiöihin oma teos liittyy.

Mitä on taidehistoria? Miksi sen ymmärtämisellä on väliä?

Taidehistoria tarkastelee taiteen ja visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotoja, ja tutkii ilmiöitä nykypäiväisinä ja historiallisina.

Taidehistoriaa tarvitaan, jotta on mahdollista ymmärtää keskusteluja, tyylejä, ilmiöitä ja niiden kehitystä nyt ja historiallisesti.

Mitä on taidehistoria? Miksi sen ymmärtämisellä on väliä?

- Taidehistorian ilmiöitä ja tarkastelukohteita ovat esimerkiksi eri tyyliuunnat, ajanjaksot, tekniikoiden kehittyminen ja yksittäisten tekijöiden tutkiminen.
- Ympäröivistä ilmiöistä ja kulttuurista syntyy uusia teoksia ja keskusteluja. Ne kehittyvät ja muuntuvat.
- Taidehistorian ja ympäröivän visuaalisen kulttuurin ymmärtäminen auttaa ymmärtämään, miten ilmiöt ovat kehittyneet ja mitkä asiat niihin ovat vaikuttaneet.
- Kun ymmärtää kehityskaaria kulttuurin ilmiöiden takana, osaa avata myös oman teoksen lähtökohtia.

Mikään ei synny tyhjästä

Asiat eivät synny tyhjiössä tai muusta maailmasta erillään, vaan luovuus ja ideat tapahtuvat vuorovaikutuksessa ympäröivän maailman kanssa.

Mikään ei synny tyhjästä

- Eri tekniikoilla ja taidevälineillä on oma historiansa ja perinteensä. Oma työ on väistämättä osa jotakin ympäröivää, eri aikoina kehittynyttä ilmiötä ja jatkumoa.
 - Tietyn tekniikan käyttäminen ja/tai keskusteluun osallistuminen liittää työn osaksi jotakin taidehistoriallista perinnettä. Jos tekee vaikka grafiikkaa, ovatko omat viitepisteet kymmenien vuosien vai satojen vuosien päässä?
- Ideat ja ajatukset kehittyvät samaan tapaan. Mitkä asiat ovat juuri nyt pinnalla ja millaisia keskusteluja käydään? Onko niillä vaikutuksia oman työskentelyyn ja ajatteluun?
- Ilmiöt voivat myös sekoittua ja niitä voi yhdistellä. Tekniikka voi tulla jostain, värit toisesta suunnasta ja muotokieli vielä muualta.
- Omien viitepisteiden tunnistamisen voi aloittaa esimerkiksi pohtimalla, mitä ilmiötä, kulttuuria tai taidesuuntausta kerätyt inspiraatiokuvat edustavat.

Mitä oman työn sijoittaminen suhteessa ilmiöihin tarkoittaa?

Oman teoksen sijoittaminen osaksi laajempia ilmiöitä tarkoittaa, että portfolioissa avataan ja selitetään **miten oma työ keskustelee ympäröivän maailman kanssa ja minkälaisen ilmiöiden kanssa työllä on jotain yhteistä.**

Mitä oman työn sijoittaminen suhteessa ilmiöihin tarkoittaa?

- Oman teoksen sijoittaminen antaa sille kontekstin.
- Konteksti vaikuttaa teoksen tulkintaan. Miten oma teos keskustelee ympäröivän kulttuurin kanssa?
- Oman teoksen sijoittaminen kertoo, mistä työ on saanut inspiraatiota ja innostusta ja miten eri vaikutteita on työssä käytetty ja tulkittu.
- Kyky sijoittaa oma teos osaksi ympäröivää maailmaa ja historiallisia ilmiöitä kertoo, että tekijä ymmärtää kulttuurisia viitepisteitä, inspiraation lähteitä ja osaa sijoittaa teoksen osaksi laajempaa visuaalista kulttuuria.
- Kuvataiteen lukion päättötöissä ja kurssiprojekteissa on tärkeää sijoittaa oma työ ympäröivään visuaaliseen kulttuuriin ja sen ilmiöihin, ja/tai taidehistorialliseen kontekstiin.

Miten tunnistaa ilmiöitä ja omia viitepisteitä?

Kuvitellaan, että oma teos on kasvi. Siihen, millainen kasvista tulee, vaikuttavat kasvuolosuhteet. Kuinka paljon valoa kasvi saa? Millä maaperällä se kasvaa?

- Teoksen syntyä ruokkivat ympäröivät keskustelut, olemassa olevat teokset, historia, tekniikat ja perinteet.
- Teosta ympäröi visuaalinen kulttuuri, joka antaa ideoita, vaikutteita ja inspiraatiota.
- Nykyhetkeen vaikuttavat historialliset ilmiöt ja perinteet, esimerkiksi tekniikoiden kehittyminen tai tyyli suuntaukset.
- Nämä ainesosat tiivistyvät oman tulkinnan ja työskentelyn kautta teokseksi.

Esimerkkejä ilmiöistä, inspiraation lähteistä ja viitepisteistä

Tietty estetiikka tai alakulttuuri voi olla kiinnostuksen lähde.

Miten niitä voi tunnistaa? Tässä kaksi esimerkkiä.

Manga ja anime

- Manga ja anime ovat visuaalisen kulttuurin ilmiöitä, joilla on oma historia ja erilaisia tyyli-suuntauksia. Mitkä niistä ovat teoksen viitepisteitä ja inspiraation lähteitä? Mitkä tekijät ja teokset ovat olleet tärkeitä?
- Se, miten niistä inspiroituu ja mitä elementtejä käyttää, kertoo siitä miten oma työ keskustelee ilmiön ja ympäröivän visuaalisen kulttuurin kanssa.

Maalaustaide

- Teoksesi on asetelmamaalaus. Minkälaisia asetelmia ja inspiraatiokuvia inspiraatiovaiheessa on kertynyt? Mihin kohtaan taidehistoriassa ne sijoittuvat? Kiinnostaako tietty tyyli tai vaikka värien käyttö?
- Tämä kertoo siitä, mitä taidehistoriallista suuntausta tai ilmiötä työssä tulkitaan, miten sitä käsitellään ja mistä inspiraatio on syntynyt.

Pohdittavaa – tunnista viitepisteet ja sijoita oma teoksesi

HARJOITUS

Näiden kysymysten tarkoitus on auttaa tunnistamaan omia viitepisteitä ja inspiraation lähteitä. Listaamalla omia vaikutteita niiden nimeäminen ja tunnistaminen helpottuu.

Apukysymykset visuaalisen kulttuurin ja taidehistorian ilmiöiden pohtimiseen ja oman työn sijoittamiseen

- Mistä asioista olet erityisen kiinnostunut? Mistä inspiroidut?
- Minkälaisia kuvia ja materiaaleja olet kerännyt? Mihin asioihin ne liittyvät?
- Mitä nimiä sinua kiinnostavilla ilmiöillä ja asioilla on? Mihin aikaan tai ajanjaksoon ne sijoittuvat? Mitä tietoa olet löytänyt niistä?
- Millaista visuaalista tyyliä tavoittelet? Mikä sitä inspiroi?
- Millä tavalla oma työsi keskustelee muiden ilmiöiden kanssa? Oletko inspiroitunut esimerkiksi muotokielestä, tekniikasta, väreistä tai ajatuksista kuvan takana?
- Kommentoiko työsi jotain kulttuurista tai vaikka poliittista ilmiötä? Miten se näkyy visuaalisesti työssäsi?
- Käytätkö symboleja tai tunnuksia, jotka liittyvät johonkin ilmiöön? Miksi käytät niitä?
- Miten ilmiö(t) tai taidehistoria näkyy työssäsi tai sen eri osa-alueissa?

Lähteet

Dia 7-8, Mitä oman työn sijoittaminen suhteessa ilmiöihin tarkoittaa?

- Ylirisku Henrika. Kuvataiteen lukiodiplomin kehityssuuntia ja mahdollisia tulevaisuuksia tunnustelemassa. s.98-117. Teoksessa Ylirisku Henrika, Härkönen Elina, Vepsä Jani (toim.) Arvioinnin äärellä - Lukion kuvataiteen arviointia ja lukiodiplomia kehittämässä KAARO-hankkeessa.